

F O A I E

pentru

MINTE, INIMA și LITERATURA.

№. 16.

Dumineca 14. Aprilie.

1840.

ЇДЕЇ РАПСОДИЧЕ.

3.

ПЪМЪНТЪА.

ПЪМЪНТЪА САЪ АЪМЪКЪ НОВАСТЪЗЪ ЕСТЕ ЪН ГЛОБ МАРЕ ДЕ 5,400 ДЕ МІЛЕ АН АНКЪН-ЦІЪРАРЕ. СЕ НЪМЪРЪЗЪ ПЪМЪНТЪА АНТРЕ ПЛА-НЕТЕЛЕ СІСТЕМЕЇ СОЛАРЕ НОВАЪ КЪНОСКЪТЕ, ШІ ЕСТЕ АН АНДЕПЪРТАРЕ ДЕЛА СОАРЕ А ТРЕІЛЪКЪ. АРЕ ШІ ЪН САТЕЛІТЪ, КАРЕ ПЕЛЖН-ГЪЗЪ ДЖЕСЪА СЕ АНТОАРЧЕ, ШІ СЕ НЪМЪКЪЩЕ ПЪНА. АЧЕАСТА АРЕ МАРЕ ІНФЛАЪКЪ АН ПЪМЪНТЪА НОВАСТЪЗЪ ДЕСПРЕ КАРЕ МАЇ АА ВА-ЛЕ СЕ ВА АТІНЦЕ. — ПРІКЪМЪ ТОТЪ ЧЕ ВЕ-ДЕМЪ ПЕ ПЪМЪНТЪ ЕСТЕ ФЪЗЪКЪТЪ ДІН ГЛОБЪ-РЕЛЕ, ШІ ФІІНДЪ КЪЗЪ НЪМАЇ ТРЪПЪРІЛЕ ПІКЪ-РЪЗТОАРЕ АЪ АНЪШІРЪКЪ А СЕ ФОРМА АН ГЛО-БЪРІ, ШІ ГЛОБОРЕЛЕ (ПІКЪТЪРІ) АША ЪРМЪ-ЗЪ, КЪМЪКЪ ШІ МАСА АЧЕАСТА МАРЕ А ПЪ-МЪНТЪАЪНІ НОВАСТЪЗЪ, ШІ А ТЪТЪРЪРЪ ТРЪПЪРІ-ЛОРЪ ЧЕРЕШІ (СТЪЛЕЛОРЪ СОАРЕАЪНІ, АЪНЕЇ) КЪНД-ВА ДІН ТРЪПЪРІ ПІКЪРЪЗТОАРЕ ТРЕБЪЕ СЪ СЕ ФІЕ НЪСКЪТЪ.

— КЪМЪ САЪ НЪСКЪТЪ АЪМЪКЪ НОВАСТЪЗЪ, ШІ КЪМЪ СЕ АНТОАРЧЕ, САЪ АНЪШЪРЪКЪЩЕ

ДЖЕСЪА ПЕ АНЖНЪЗЪ ЦЪНТА СЪ СОАРЕЛЕ ШЪА, АСЪ АЛТЪНІ КОНДЕЇЪ А ДЕСКРІЕ*) ЕЪ АЧЕА ВОЇЪ СЕ ВОРЪЕСЪКЪ НЪМАЇ ДЕСПРЕ ТРЪПЪРІЛЕ, КАРЕ АЕ ВЕДЕМЪ ПЕ ПЪМЪНТЪА НОВАСТЪЗЪ.

ШІ АЧЕСТЪКЪ СЪНТЪ ДЕ ДЪЪЗЪ ПЛАЕЪ, АДЕКЪЗЪ: АНОРГАНИЧЕ САЪ МОАРТЕ, ШІ ОРГА-НИЧЕ, САЪ ВІЇ. АЧЕСТЪКЪ ДЕ ПЕ ЪРМЪЗЪ ІАРЪМЪ СЕ АН ПАРТЪ АН ВЕЪЕТАБІЛЕ ШІ АН АНІМАЛЕ. КАРЕ ЕСТЕ ДЕОСЪВІРЪКЪ АНТРЕ ТРЪПЪРІЛЕ ВЕЪЕТАБІЛЕ, ШІ АНІМАЛЕ ЕСТЕ ГРЕЪ А ХЪТЪРЪ ФІІНДЪ АМЪНДОАЪ ВІЇ. НАТЪРА-ЛІЩІЇ ІЕАЪ МІШКАРЪКЪ ДЕ ВОІЕ, ШІ СІМ-ЦІРЪКЪ, ПЕНТЪРЪ АЧЕА АН ВОРЕА ДЕ ОБЪЩЕ НЪМАЇ АЧЕЛЪКЪ ТРЪПЪРІ СЕ НЪМЕСЪКЪ ВІЇ, КАРЕ СІМЦЕСЪКЪ ШІ СЕ МІШКЪЗЪ ДЕ ВОІЕ. АЧЕАСТА АН-ПЪРЪЦІРЕ А ТРЪПЪРІЛОРЪ ФАЧЕ АН ІСТОРИА НАТЪРІЇ ТРЕЇ АНПЪРЪЦІРІ ПЕ ПЪМЪНТЪА НО-

*) ФОВАРТЕ АМЪШЪРАТЪ МІ СЪ ВЪДЪ АЧЕА А ПРОВОКА ПЕ АІТЕРАЦІЇ НОВАСТЪЗЪ А ДА О СЪКЪР-ТЪЗЪ, АНЪСЪ ПОПЪЛАРЕ ДЕСКРІРЕ А СІСТЕМЕЇ СОЛАРЕ, АДЕКЪЗЪ: А ДЕСКРІЕ ПЪТІНЦА КЪМЪКЪ ШІ АЧЕСТЪКЪ ТРЪПЪРІ ЧЕРЕШІ СЪНТЪ ДЕ ФІІН-ЦЕ ВІЇ АЪКЪВІТЕ, ЧЕ НАТЪРЪЗЪ ПОТЪ ВЪКЪ АЧЕ-ЛЪКЪ ФІІНЦЕ, ШІ ПЕНТЪРЪ ЧЕ НЪ ПОВАТЕ ФІ НАТЪРА ШІ ОРГАНИЗАЦІА ЛОРЪ КА ШІ, А НОВА-СТЪЗЪ Ш. Ч. А.

стрѣ, адекз: амперзіа мінералз, вегетабіалз, ші анімалз.

АМПЕРЗІА МІНЕРАЛЪ.

Ачѣста кѣпрінде ан сіне ачѣлѣ трѣпѣрї пзмжнѣщї, каре нічї нѣ сімѣѣ, нічї се мішкѣ де воіѣ. Се деосѣвѣще де трѣпѣрїлѣ амперзіѣї вегетабілѣ прїн ачїа, кѣчї трѣпѣрїлѣ мінералѣ нѣ креск дїн лѣзнѣтрѣ, сѣл прїн прїмїрѣ хранїї, чї нѣмаї дїн афарз прїн адѣнарѣ пѣрцілор алкѣтѣїтоаре, каре прїн осѣбіте процесѣрї натѣралѣ креск шї се мѣреск. Ачѣста амперзіѣ се ампарте ан патрѣ цїнѣтрѣї, сѣл ан патрѣ класѣ адекз 1. ан петрїї шї пзмжнѣтрѣї, 2. ан сѣрѣрїї 3. ан анфлѣкѣрѣтоаре 4. ан металѣ. — Чѣлѣ дїн тѣї лѣ пѣтем нѣмі скїлетѣлѣ амперзіѣї ачѣщїа. а доїлѣ ѣмѣзлїлѣ шї корнѣїї, а трїлѣїї сѣнѣлѣ шї кѣлѣдѣрѣ, іарѣ а патрѣлѣїї нервїї, —

Класа 1. Петрїлѣ шї пзмжнѣтрїлѣ сѣнт де ноз ѣнѣрїї. адекз; 1. ѣнѣлѣ діамантѣлѣї кѣ спеціа оа діамантѣлѣ. Ачѣста єсте антрѣ тоатѣ трѣпѣрїлѣ пзмжнѣтрѣїї маї тарѣ. Ан фок арде шї се мїстѣїащѣ. — ачѣста трѣп пзмжнѣтѣск єсте чѣл маї прецѣїт пѣ лѣме. Прецѣ лѣї атѣрнѣ 1, дѣла колорѣ. Чѣл алѣ ка нѣлоа єсте чѣл маї скѣмп, апої кам галѣн, сѣл кам вердѣ, маї пѣцїн прецѣїт єсте чѣл кам рошѣ, (рѣїнѣ) сѣл алѣбастрѣ, шї маї пѣцїн чѣл анѣнѣкоѣ галѣн, мохорѣт, аша шї чѣл нѣгрѣ, б. дѣла кѣрѣценїа лѣї с. дѣла отрѣлѣїїрѣа лѣї д. дѣла мѣрїмѣа лѣї. Кѣ кѣт єсте ѣн діамант маї марѣ, кѣ атѣта єсте шї маї

скѣмп. Прецѣ діамантѣлѣї се хотѣрѣще прїн каратѣрїї (ѣн карат арѣ 4 грѣѣнѣ) антрѣ ачѣст кїп: се мѣсѣрѣ діамантѣлѣ, ка се цїм кѣтѣ каратѣрїї траѣѣ, кѣт маї ачѣста дѣма сѣ се мѣлѣпїлїчѣѣ прїн сѣма карѣ ѣн карат ар фї вѣѣднїк, продѣктѣл дїн ачѣстѣ мѣлѣпїлїкаѣїє іарѣшї трѣвѣ амѣлїт кѣ сѣма карацїлор; шї продѣктѣ дїн а доа амѣлїѣрѣ нѣ ба арѣта прецѣл діамантѣлѣї, п. є. дѣкѣ ѣн діамант ар авѣї патрѣ каратѣрїї, шї ѣн карат сар сѣї ла 50 де талѣрї, прецѣ діамантѣлѣї де патрѣ карацї сар сѣї ла 800 де талѣрї 4. $X 50 = 200$ $X 4 = 800$. Ансѣ ан діамантѣрїї маї фрѣмоасѣ шї кѣ мѣлѣт маї марї, прецѣ шї маї мѣлѣт сѣ сѣѣ. Дїамантѣлѣ полѣїт (нѣтѣїт) арѣ деосѣбіте нѣме, прѣкѣм: брїлїант, жѣмѣтѣтѣ де брїлїант, роса ш. а.

Чѣлѣ маї марї шї маї прецѣїтѣ діамантѣрїї сѣнт:

1. Дїамантѣлѣ крѣа (нѣнѣтѣїт) карѣ лаѣ авѣт країѣлѣ Порѣггалїї 1,680 де карацї грѣѣ, шї прецѣїт ан 224 де мїліонѣ фѣнцїї стѣрлїнг, сѣл пѣнѣ ла 2,240 де мїліонѣ де фїорїнї ан арѣїнт банї де аї нощрї.

2. Дїамантѣлѣ амѣратѣлѣїї тѣрѣск роса 279 $\frac{10}{100}$ карацї грѣѣ, шї прецѣїт ла 3,907,759 де талѣрї.

3. Дїамантѣлѣ ан скїпѣрѣл амѣратѣлѣїї рѣсѣск 194 $\frac{3}{4}$ де карацї грѣѣ, єсте кѣм пѣрат кѣ 450,000 де рѣблѣ. Анѣнѣ о пѣнѣїє де 4,000 де рѣблѣ ан тоатѣ вїаѣа вѣнѣзѣторѣлѣїї,

4. Дїамантѣлѣ амѣратѣлѣїї Авѣстрїї 139 $\frac{1}{4}$ де карацї грѣѣ шї прецѣїт ла 800,000 де талѣрї.

5. Дїамантѣлѣ Пїт, сѣл рѣчѣнт нѣмїт, прецѣїт ла 2 мїліонѣ де талѣрї.

2лѣ Ценѣл чіркониѣлѣи кѣ 2 спеціі, 3лѣ Ценѣл кременіі кѣ 91 де спеціі ші маі мѣлте варіетцїі, антре каре де кзпетеніе сжнт рѣкінѣ тѣпазѣ, смаргадѣ, аполѣ, калчедонѣл, сафірѣ, аметістѣ. etc. 4лѣ Ценѣл аргілеі саѣ а гліеі кѣ 31 де спеціі ші маі мѣлте варіетцїі, де кзпетеніе сжнт порцеланѣ, лѣтѣ, ші ішетѣ 5. Ценѣл мочнезіеі кѣ 18 спеціі, ші кѣ мѣлте варіетцїі, де кзпетеніе сжнт магнезіа, спѣма де маре, серпентінѣ. 6лѣ Ценѣл варѣлѣи кѣ 26 де спеціі ші маі мѣлте варіетцїі, де кзпетеніе сжнт варѣ мarmorѣ гіпсѣ, ші крета. 7лѣ Ценѣл варітеі (пзмжнт грѣ) кѣ доз спеціі ші маі мѣлте варіетцїі. 8лѣ Ценѣл стрончіеі кѣ 2 спеціі, ші врео кѣтева варіетцїі. 9лѣ Ценѣл холістеі кѣ 0 спеціе. Пзмжнтѣл ачеста ціне ѣн міжлок антре саре, ші антре пзмжнт. Се антреѣлїнцѣзз ла мзіестріі, мещешѣрѣ, ан медічїнѣ, ші спре лѣкс.

Класа II. Сзрѣрїлє сжнт де патрѣ фелѣрї, адєкз: кзрѣѣноасе п. є. алкалі де мінере, салїтроасе п. є. салїтрѣ. Мѣрате п. є. сарѣ де обще, ші нїшадорѣ (салміак). Пѣчіоса п. є. сарѣ лѣі Глаѣбер, сарѣ амарѣ. — Се антреѣлїнцѣзз ан мжнкзрї ан економїі, технологіе, іарѣ маі вѣртос ан медічїнѣ.

Класа III. Анфлѣкзтоареле кѣпрїнд ан сіне патрѣ ценѣрї, адєкз: 1. пѣчіоса, саѣ сѣмпорѣл кѣ шасе варіетцїі, 2. Бітѣмінеле саѣ пѣнѣра кѣ шасе спеціі, ші маі мѣлте варіетцїі, де кзпетеніе сжнт кзрѣѣнїі де пєатрѣ. 3. Графіта кѣ треі спеціі, ші врео кѣтева варіетцїі. 4. Рѣшїна кѣ доз спеціі антре каре нѣмзрѣм сѣкчїнѣл (чіклї-

карѣ) каре іарѣшї єсте де доз фелѣрї алє шї галбїн. — Се антреѣлїнцѣ ачестѣ трѣпѣрї ан месерїі, ан медічїнѣ, ла фаврїче, вапоаре, ші спре лѣкс.

Класа VI. Металеле каре сжнт 22 де ценѣрї, адєкз: 1. Платїна. 2. Аѣрѣл єсте де треі фелѣрї. 3. Арѣнтѣл кѣ 10 спеціі ші врео кѣтева варіетцїі. 4. Арѣнтѣл вїѣ кѣ 5 спеціі ші маі мѣлте варіетцїі антре каре є цѣрнаѣорѣ. 5. Арама кѣ 24 де спеціі ші маі мѣлте варіетцїі. 6. Ферѣл кѣ 19 спеціі ші маі мѣлте варіетцїі, антре каре се нѣмерѣ ші магнетѣл. 7. Плѣмѣл кѣ 10 спеціі ші оаре кѣте варіетцїі, антре каре є зѣмалѣл оларїлор. 8. Косїторѣл (цінѣ) кѣ треі спеціі. 9. Бісмѣтѣл кѣ 4 спеціі. 10. Зїнкѣ кѣ доз спеціі ші маі мѣлте варіетцїі. 11. Антїмонїѣ кѣ шасе спеціі ші маі мѣлте варіетцїі. 12. Телѣрїѣ кѣ патрѣ спеціі. 13. Магнезіѣ саѣ манганѣ кѣ 5 спеціі, ші врео кѣтева варіетцїі. 14. Ніколѣ кѣ 3 спеціі. 15. Коволѣл кѣ 7 спеціі ші маі мѣлте варіетцїі. 16. Арсенїкѣ кѣ патрѣ спеціі ші врео кѣтева варіетцїі. 17. Молївденѣ кѣ ѣна спеціе. 18. Шелїѣ кѣ доз спеціі. 19. Мєнаканѣл кѣ шепте спеціі. 20. Ъранїѣ кѣ треі спеціі, ші доз варіетцїі. 21. Хромїѣ кѣ доз спеціі. 22. Черїѣ кѣ 0 спеціе.

Дїнтрѣ ачестѣ 21 де ценѣрї сжнт маі мѣлт саѣ маі пѣцїн вїеціі ноастре стрїкзтоаре, (венїноасе) стрїкз трѣпѣл, ші ал топѣще. Маі кѣмплїт лѣкрѣ арсенїѣ, каре кѣ дѣрерї кржнчене ан скѣртѣ врѣме оморѣ. Чєл маі фрїкос єсте плѣмѣл, кѣчї лѣкрѣ анчет, ші аскѣнс, ансѣ сігѣр. Оамєнї кѣ плѣмѣ отревїціі пзтїмєск де мѣлте

орї де отринсорї ла пантече, гѣра де есте кѣм зичем квалісітз, апетїтѣ се пѣрде, трѣпѣла анчепе а се ѣска фѣрз а фї колнав. Шї аша кѣнд кѣноащем дѣшманѣла ачеста а трѣпѣлашї нострѣ ел атѣта не аѣ пѣгѣбіт, де анскѣрт тревѣе сѣ фїм жертфа лѣї. Ансѣшї аѣрѣла, кѣрѣїа ної атѣта не анкїнѣм, есте чеа маї маре непрїетен трѣпѣлашї нострѣ, де шї де мѣате орї не скоате дїн тоате нѣказѣрїле. Ынѣла фѣрѣла, каре антоарче пѣмѣнтѣла, шї омоаре мїлоане де оаменї есте прїетен трѣпѣлашї нострѣ ла антѣрѣще, шї вѣртошеще. — Се антревїнѣз металеле пентрѣ банї, ан технолоѣїе, шї економїе, іарѣ маї вѣртоѣ ан медїнѣнѣ. Ынде кѣ алте трѣпѣрї местекате даѣ фелїѣрїмї де препаратѣрї, кѣ каре вїне антревїнѣцате не фологїм фоарте мѣат, ансѣ рѣѣ антревїнѣцате ажѣтѣ спре пѣрдерѣ шї скѣртарѣ вїеѣї ноастрѣ.

Др. Васїт.

Ana Boleyn.

(Оморѣреа еї.)

Ка жѣне де оптѣспреѣече анї се сѣї ѡнрїк VIII. ан анѣла 1509 пе тронѣла англїей антре челе маї фѣрїчіте ампреѣїѣрѣрї. Ан патриоѣї се дешептарѣ челе маї фѣрѣмоасе нѣдїждї, вѣзѣнд, кѣмкѣ дѣпѣ домнїреа ачелѣї сѣгрїчїт, аспрѣ, шї препѣїторїѣ ѡнрїк VII., кѣрма статѣлашї о апѣкѣ ѣн вѣркат, каре ера ѣнѣла дїнтре чеї маї фѣрѣмошї шї маї вїне фѣкѣѣї, слобода шї їнїмос ан борѣре, ан мерѣ шї ан ѣестѣрї, челе маї новїа кавалер ан ан-

глїа, анкѣмѣтѣторїѣ, антрепрїнѣзторїѣ, фѣрѣ преѣет шї ѣшор ла конверсаѣїе.

Кѣмкѣ ачесте нѣдїждї нѣ се амплїнїрѣ, прїчина аѣ фост маї вѣртоѣ фемеїле, де шї фѣрѣ вїна лор. Фѣрвїнтеле, вїѣла жѣне се арѣнка дїнтр'о вѣлтоаре а дѣфѣтѣрїлор антѣрѣалта, шї прїетїнї сѣї ѣїѣрѣ да амфокатеї шї їѣїї амфлѣкѣрѣрї але патїмїлор лѣї не ѣчетат нѣтрїре ноаѣ. Ан ал 18лѣ ан се кѣсѣорї дѣнѣла кѣ вѣдѣва де 20 шї 4 анї ремаѣсѣ де фрателе сѣѣ Арѣѣр, анѣме Катарїна дїн Драгонїа, фїла лѣї Фердїнанд а католикѣлашї шї а Ісабелїї. — Дѣпѣ оптѣспрече анї петрѣкѣї кѣ дѣнѣа, ан каре време нѣ іс'аѣ нѣскѣрт де ла ел нїчї ѣн моѣеан де сѣкѣла вѣрвѣтѣск, пе кѣт се вѣщежеа фѣрѣмѣеѣа соѣїей сале, пе атѣта крѣскѣ дѣодатѣ шї а пої тот маї таре андоїала ан ѡнрїк, оаре кѣсѣторїа кѣ небаѣта фрателѣї сѣѣ н'ар фї нелѣѣїїтѣ? — Дѣѣовнїкѣла сѣѣ, кѣрѣїа аскѣнѣеле дорїрї а рїѣїї лї ера кѣноскѣте, нѣтрѣа шї маї мѣат неодїѣна ачестѣїа, шї де тоате пѣрѣїле се сїлеа шї алѣїї дїн фаворїї шї лїнгѣшїторї а тѣрнѣолеїѣ пе фок. Аша сѣпѣт ачѣла стеамѣт, ѡнрїк се дешѣрѣї де Катарїна; ансѣ адѣвѣрата прїчїнѣ, каре ал неодїѣнеа пе ел аѣ фост кѣ тотѣла алта.

Ла кѣртеа реѣїнеї ера о дамѣ тїнѣрѣ, каре трѣѣеа окїї тѣтѣрор асѣпра са. Ва се кїема Ана Болен шї ера фїїка лѣї Сїр Томас Бален, а солѣлашї крѣїеск; чеї дїн тѣї анї аї тїнерѣеї сале іаѣ петрѣкѣт ан Парїс. Ана се арѣтѣ ка о стеа дѣосїбіт стрѣлѣчїтоаре ла кѣртеа реѣїнеї че мерѣеа амѣѣтрѣнїнд; фѣрѣмѣеѣа, їстеѣїмеа, ѣшѣрѣтатеа антѣрѣ а жѣдека шї антѣрѣ тоате апѣкѣтѣрїле сале, прѣкѣм шї мѣл-

ТА СЕНІЕТАТЕ А ДУХУЛАЇ, ЧЕ ДА ТЪТЪРОР
ВОРВЕЛОР ШІ АЗКРЪРІЛОР ЕЇ ЗН КОЛОРИТ ЗІМ-
ЕІТОРІЇЇ, АЧЕСТЕ О КАРАКТЕРІЗА ПЕ ДЖНСА.
ТОЦІ О ІЗБЕА, АНСЗ НІЧІ ЗНЪА НЪ СЕ ПЪ-
ТЕА ФЪЛІ, КЪ АР ФІ ІЗБІТ ДЕ ДЖНСА.

АНА ФЪСЕЕ КЪТЪВА ВРЕМЕ ЛА КЪРТЕА
РЕЦІНЕІ, ФЪРЪ КА ВЪРІК СЪ О ФІЕ ВЪЗЪТ.
ЧЕА ДІН ТЪІЕ А ЕЇ АНТЪАНІРЕ ФЪКЪ АСЪПРА
ЛЪІ ПАКЪСТА АНТІПЪРІРЕ А ФЪРЪМСЕЦІІ, ДАР ФІ-
ІНДЪКЪ НІЧІ ОДАТЪ НЪАЪ ЦІЪТ, КЪМЪКЪ О ФЕМЕЕ А-
РЕ ШІ АЪХ ШІ ІНІМЪ, КЪ КАРЕ АНЪКЪ ПОАТЕ
РОБІ: АША ЧЕА ДІН ТЪІЪ ДІСКЪРЪ АЛ СЪЪ
КЪ АНА ЛАЪ СТЪЗЪТЪТ АДЖНЪ АН СЪ-
ФЪЛЕТ. ВА НЪАЪ АФЛАТ НІМІК ДІН АЧЕА ЗМІЛІ-
ТЪ АІНГЪШІРЕ ШІ СЪПЪНЕРЕ, ДЕ КАРЕ АФЛА-
СЕ ПЪНЪ АТЪНЧІ ЛА ФЕМЕІЛЕ ПЕ КАРЕ АЕ АН-
ВРЕДНІЧІСЕ ДЕ А КЪСТА АНТЪЪ А СА ТЪРЪФІЕ
КЪ ХАРЪА СЪЪ ЛА АЖНСЕЛЕ. ВЪРІК ФЪ КЪ-
ПРІНС ШІ ТРАС КЪТЪРЪ АНА ДЕ ЗН СІМЦЕМАНТ,
КАРЕ ЛЪІ ПЪНЪ АТЪНЧІ АІ ФЪСЕЕ КЪ ТО-
ТЪА СТЪЗІН. АША АЧЕСТЪ РІГЪ ДЕ АНІ ТРЕІ-
ЗЕЧІ ШІ ШАСЕ, СІМЦІ АКЪМА АЧЕЕА, ЧЕ СІМТЕ
ЗН ЖЪНЕ АННАІНТЕ ДЕ АНЪА АЛ ДОАЗЪЕЧІЛЕА,
КЪНА АМОРЪА АІ ДЕКІДЕ МАІ АНТЪІЪ ЧЕ-
РІЪА СЪЪ. АНА СЕ ФЪКЪ ПЕ ВІІТОРІЪ ОБІЕ-
КЪТА ЧЕІІ МАІ ФЕРЪІНТЕ А ЛЪІ ДОРІРІ, АН-
КЪТ СЪФЪЛЕТЪА НІЧІ ОДАТЪ НЪІ АНЧЕТА А
КЪЦЕТА ЛА АЧЕЕА. ВА АШІ ДЕСКОПЕРІ АЛЕ СА-
ЛЕ ДОРІРІ КАРДІНАЛАЪАЇ **Wolsey**, ФАВОРІ-
ТЪАЇ СЪЪ, КАРЕ ПРІН ПЪРТИНІРЕА СА ФЪ РІ-
ДІКАТ ДІН ПОПЪ СЪРАК ЛА ЧЕА ДІН ТЪІЪ
РАНГ АН СТАТ; ШІ АЧЕСТА, СЕ АРЪТЪ КА
ТОТДЕАЪНА, ПРЕАГАТА, А КОНФЪПЪТЪІ СПРЕ МЪА-
ЦЪМІРЕА ПОФТЕЛОР ЛЪІ ВЪРІК. — МАІ АНТЪІ
АНА БОЛЕН СЕ АМПРОТЪІ КЪ СЕРІОЗИТАТЕ ЛА
ТОАТЪ ЧЕРЕРЕА ЛОР ШІ МАІ ПЕ ЗРМЪ АЕ ПО-
МЕНІ КЪ АМЪРЪЧІЪНЕ ДЕ АЕЦІЪІТА СОЦІЕ А ЛЪІ
ВЪРІК, ПЕНТЪЪ КАРЕ ПРІЧІНЪ ЕА СЕ ШІ СІМ-
ЦЕА НЕІНСТІТЪ ШІ ВЪТЪМАТЪ. — АЧЕСТЪ
ДЕКЪТАРАЦІЕ ФЪКЪ О АМПРЕСІЕ, ПРЕА МАРЕ АН

ДУХЪА ЛЪІ ВЪРІК. ДЕ КЪНА КАТАРІНА
НЪА МАІ ІНТЕРЕЕА, ЕА КРЕДЕА КЪМЪКЪ НІЧІ НЪ
МАІ ЕСТЕ АНДАТОРАТ КЪ НІМІК КЪТЪРЪ АЖН-
СА. АНЪМА СІМЦІ ДЖНСЪА, КЪМЪКЪ ЛЪІ КЪ-
СЪТОРІА АІ ЕСТЕ О ПЕДЕКЪ. ДОРЪА, ДЕ А
ДЕСЪАЧЕ АЧЕСТЪ АЗГЪТЪРЪ ЗРЪЧОАСЪ ШІ А-
ПОІ А ПЪНЕ ПЕ АНА АН ТРОН, АЛ ТЪР-
ЕЪРА ФОАРТЕ, КЪНА ДЕОДАТЪ ШІ ХОТЪРЕЩЕ,
А СЕ ДЕСЪРЦІ ДЕ КАТАРІНА. АЧЕСТЪ ПАШ
АВЕА КЪ АДЕВЪРАТ МЪАТЕ ПЕДЕЧІ АННАІНТЕА
СА АНСЪ ВЪРІК СЕ АНКРЕДЕА МЪАТ АН РЪВЪ
НА СА РЕАЦІОАСЪ, ДЕ МЪАТЕ ОРІ ДОВЕДІТЪ.
ПЪНЪ КЪНА КЪВЕНІТЕЛЕ ДЕСЪАТЕРІ СЕ ФЪЧЕА
АН ОКІІ ПОРОДЪАЇ, БА ШІ А ВЪРОПЕІ АНТРЕЦІ
ПЕ АЧЕА ТЕМЕІЪ, КЪМЪКЪ О КЪНЪНІЕ КЪ НЕ-
ВАСТА ФРАТЕЛЪІ ТРЕБЪІЕ СЪ ФІЕ ФЪРЪ ПЪ-
ТРЕ, КАТАРІНА СЕ АФЛА ПРЕА ФІРЕЩЕ АН О
СТАРЕ КЪ ТОТЪА РЪШІНЪТОАРЕ ШІ ТРІСТЪ.
РІГА ПРЕКЪРЪМЪ ТОАТЪ КОНВЕРСАЦІА КЪ АЖН-
СА, ШІ КЪРТЕМІІ, ЗРМЪНА ПІАДА ДОМЪАЇ
ЛОР, О АІПСІРЪ ДЕ АНКІНЪЧЪНІЛЕ, КАРЕ АКЪ-
МА ІЛЕ ДА АНІІ. АЧЕСТА ШІ АЖЪНСЕ А ТРЕІ
АН ТОТ АЪСТЪА ЗНЕІ РЕЦІНЕ, КЪНА АНТЪА-
ЧЕЕА НЕНОРОЧИТЕІ КАТЪРІНЕ НІМІК НЪ ІАЪ РЪ-
МАС, ДЕ КЪТ СІНГЪР НЪМЕЛЕ. ДА ПАЖНСОРІ-
ЛЕ ШІ ЛАКЪРЪМІЛЕ ЕЇ, ВЪРІК РЪСПЪНДЕА РЕЧЕ
ШІ НЕМІШКАТ, КЪ ПЕ ЕА АЛ НЕОДІХНЕЩЕ КОН-
ЦІІНЦА, ПРЕКЪМ ШІ, КЪМЪКЪ ПРІН ДЕСЪРЦІ-
РЕА ДЕ АЖНСА АМПАІНЕЩЕ О ДАТОРІЕ А СА
КЪТЪРЪ СТАТ, ДЕ А ДА АЧЕСТЪІА ЗН МОЩЕ АН
ФІЪ, КЪЧІ КАТАРІНА НЪ НЪСКЪСЕ НІЧІ ЗНЪА.

ХОТЪРЪПРЕА ЛА РОМА АНТЪРЪІА ФОАРТЕ,
ШІ ПАПА РЪНАЪІ МАІ ПЕ ЗРМЪ, КА ПРІЧІНА
СЪ ФІЕ ЧЕЧЕТАТЪ ДЕ ЗН ТРЕКЪНАЛ А СОЛІ-
ЛОР. АЪКЪРЪРІЛЕ, ПРІН АРЕПТЕЛЕ РЕПЛІЧЕ А
КАТАРІНЕІ РЕМАСЕРЪ ШІ АІЧІ, КЪМ АЪ ФОСТ
МАІ ННАІНТЕ ШІ КЪ ХОТЪРЪПРЕА ФЪ ІАРЪШ
ПАПА АНСЪРЧІНАТ, АНСЪ АЩЕНТАРЕА ЛЪІ ВЪ-
РІК ПЕНТЪЪ ЗН РЕЗЪАТАТ ШІЕШІ ПЪРТИНІ-
ТОРІЪ ЕРА ЗЪДАРНІКЪ. АТЪНЧІ ОАМЕНІІ СЪІ

Аї дздырз сфат, ка ачעה че анцелепч8-
неа попеаскз н8 поатз, са8 н8 вреа аї да,
сз ка8те ла анцелепч8неа міренеаскз. Яша
джн8ла, ла анчеп8т8ла ан8ла8ї 1531, пе
лжн8з тоатз ампротівіреа реїнеї, а8 а-
д8нат 8н парламент шї 8н сзвор де попї,
лшї ащерн8 процїс8ла сз8 де деспзрцїре,
шї тотдодатз фзк8, ка ачесте ад8нзрї
сз'ла к8ноаскз шї сз'ла декїарезе де апз-
рзторї8 шї кап маї маре а бісерїчїї шї
а попїмеї ан Англїа. *) Ак8ма Внрїк се
сімцеа таре дест8ла а се п8не ан контрз
к8 Папа, шї ан таїнз се к8н8нз к8 Ана
Болеїн, пе каре маї наїнте о рїдікасе,
ан ранг де маркезз. Песте п8цїн фзк8
Внрїк кзсзторїа са чеа ноаз к8носк8тз ла
п8блїк, шї пор8нчї ка Др8ла Cranmer,
пе каре 8л лл п8се архїепїскоп ан Can-
terbury, сз деа ан процїс8ла ачел де де-
спзрцїре о сентенцїе, каре д8пз дрептате
ар, фї треб8їт а се фаче аннаїнте де а
д8а к8н8нїе. Кранмер прїн роет8ла сз8 де
ж8декзторї8 декїарз кзсзторїа чеа дїн т8ї8
де нелеуї8їтз шї фзрз п8тере їар кзсзторїа
рїцїї к8Ана о антзрї, каре ак8ма к8 тоатз
помпа, че се поате сокотї, ф8 анкоронатз
де рїцїнз. Спре о маре вк8рїе а8ї Внрїк,
Ана ан ск8рт лї нзск8 о прїнцесз, ка-
ре кзпзтз н8меле Влісавета, шї маї
тжрзї8 цїн8 скїптр8ла к8 атжта мзрїре шї
норочїре. Пзнз ан кжтз мзс8рз ф8 ка-
п8ла бісерїчїї ап8сене скжрїт прїн ачест'
паш неащептат а л8ї Внрїк, 8 8шор а гж-
чї, ачеста се веде шї де аколо, к8мкз
песте п8цїн согї о пор8нкз дела Ро-
ма, каре пе Внрїк лл сілеа а прїїмі пе
Катарїна л8 сіне андзрзпт, ка пе о со-

*) Пзнз ла ачел ан а8 апзрат Внрїк бісе-
рїка катоїкз, їар к8 ачест прїлеж се
антр8д8вз рїформацїа шї ан Англїа.

цїе а оаллеуї8їтз. Дар Внрїк н8 8ра бзр-
бат8ла, каре сз трем8ре де амерїнцзрї. Вл
фзк8 Папїї нїше пропозїцїї; ачесте ансз
н8 ф8сезрз прїїміте. Дїн ачел чеас н8 маї
8ра нїчї о нздежде пентр8 ампзч8їре. Вн-
рїк, каре маї наїнте апзрасе пе папа ам-
протїва л8ї л8тер, ак8ма с8фери сїнг8р
ка попїмеа сз скрїе ампротїва Папїї.
Парламент8ла фзк8 8н шїр де леуї, прїн
каре тоатз п8тереа Папїї ан Англїа ф8
сзрпатз, тоате венїт8рїле че ле абеа 8л
дїн ачел царз і се опрїрз шї тоатз ко-
м8нїкацїа к8 джн8ла се тзїе. Парламен-
т8ла прескрїсе т8т8рор с8п8шїлор бісерїчїї
шї міренецїї 8н ж8рзмант, прїн каре 8ї
пе рїга лл к8нощєа кап а бісерїчїї, їар
пе Папа нїмїк н8'ла цїнеа маї м8лат де
кжт єпїскоп а єпархїїеї сале романе. 8н
артїкол де с8кчїсїе*) декїарз кзсзторїа к8
Ана Болеїн де леуї8їтз шї пр8нчїї дїн
ачел кзсзторїе де леуї8їцї; фїїа Катарїнеї
прїнцесса Марїа, сз фїе депзртатз дела
трон.

С8пзрареа пентр8 атжтеа недрптзцїрї
анфржне ініма ненорочїтеї Катарїне. Вл
м8рї ла анчеп8т8ла ан8ла8ї 1535 ан ал
чїнчїзвчїле ан а віецїї сале, д8пз че маї
антжї а8 скрїе рїцїї о єпїстолз плїнз де
фрзцезїме, к8 каре лл їартз пентр8 тоате
недрептзцїле, 8ї фзк8те шї лї рекомжндз
пе фїеса Марїа. Внрїк ф8 прїн ачеста
мїшкат пзнз ла лакрзмі, шї поате фї кз
астздатз н8'шї п8теа стзпжнї неодїхна
к8нцїїнцїеї сале, каре 8л маї м8латї оа8
сімцїт.

Ана Boleyn і пе ачеста време, кжнд
рїга се анк8ркасе аджнк ан требї бісерї-
чїї шї реїлїцїоасе, анкз анчеп8 а прї-

*) 8рмаре ла трон.

чѣпе о рзччалз а сімце мінтелор лѣї вѣрїк шї онестаторнїчїе а аморѣ лѣї ачелѣїашї. Ачѣа інімз, каре анчѣтасѣ а фї кредїнчюасз Карарїнеї пентѣѣ яна, акѣма се лѣпѣдз шї де ачѣаста. Іѣтеле, не нѣдѣсплекатѣл карактер а лѣї вѣрїк, аплѣкарѣа са кѣтрѣ неатѣрнарѣ шї кѣтрѣ ѣрїсїрѣа тѣтѣрор лѣїлор, ал фѣкѣрѣ пѣтѣ пѣцїн а се пѣрта шї кѣтрѣ адоа соціѣ а са кѣ непѣсарѣ. Врѣшмашїї єї прїченѣрѣ фюартѣ кѣрѣнд ачѣастѣ скїмбарѣ ненорочїтѣ, шї авѣа пѣзчѣре а фачѣ десїнарѣа шї маї марѣ, фїїнд кѣ вѣдѣа, кѣ єї нѣдѣ а се тѣмѣ нїчї де о прїмѣждїѣ, слобозѣндѣсе ан асѣфѣлїѣ де їнтрїцї мѣщешѣїтѣ. Рѣїїна нѣкѣсѣ ѣн прѣнк морт, шї вѣрїк антрѣ фѣрвїнѣа са дорїрѣ де а добѣндї ѣн мощѣан партѣ вѣрѣвѣаскѣ, вѣзѣндѣсе асѣдѣатѣ аншѣлат, кѣ дѣхѣл сѣѣ, пѣ кѣт фѣрвїнѣтѣ, пѣ атѣта сѣперѣтїцїос, лѣснѣ се пѣкѣз, пѣнтѣрѣ ачѣа ненорочїрѣ а шї рѣсѣѣна асѣпра мамѣї. Ансѣ чѣл маї де фѣрѣнѣтѣ мїжлок, кѣ карѣ врѣшмашїї рѣїїнѣї се олѣжїрѣ спрѣ а анѣтѣрѣтѣ пѣ вѣрѣватѣл єї, єра — жалѣѣа *). Яна авѣа дѣла натѣрѣ ѣн аѣр вѣсѣл, кѣ карѣ се ансоцѣа шї о ѣшѣрїмѣ а мїнцїї, чѣ пѣ дѣнса о фѣчѣа кѣтѣ одатѣ а шї ѣїта де позїцїа са. Вѣѣкѣцїа, карѣ о прїїмїсѣ єа ла кѣртѣа францозаскѣ, лї прїчїнѣїѣа грѣтѣтѣ антрѣ пѣзїрѣа рѣчїлор шї стрѣнселор цѣрїмонїї єнглѣзѣшїї. Маї мѣлат дѣшартѣ дѣкѣт сѣмѣацѣ, лї пѣзчѣа а фачѣ, ка чѣї дїн прѣїїѣрѣл дѣнсѣї сѣ сімцѣ антїпѣрїрѣа фѣрѣмѣсїцїї єї. Яша дѣр ла єа се аѣѣна мѣлцїї оамѣнї вѣсѣлї, ла карѣ тонѣл де конвѣрсѣцїѣ анчѣтѣ а фї сілїт шї рѣчѣ, а дѣкѣ єнглѣзскѣ, чї єа се прѣфѣкѣ ан тон де конвѣрсѣцїѣ маї сѣїїн

маї іовїал, а дѣїз маї францозскѣ. Яїчї нѣ маї пѣтѣа нїмїнї а се анѣѣнѣа кѣ прѣрогатївѣ кѣ є де неам шї де фамїліѣ марѣ, стрѣлѣчїтѣ, вѣкѣ, вогатѣ. Тоатѣ ансѣ кѣрѣѣа антрѣ хотарѣлѣ моралїтѣцїї шї а вѣнѣї кѣвїїнцїї. Вѣрїк єра кѣ трѣвї, прѣкѣм шї кѣ десѣѣтѣрїї неѣдѣмѣрїтѣ кѣ мѣлат маї ампрѣїїѣрат, де кѣт сѣ поатѣ прївѣгѣа асѣпра пѣртѣрїїї неѣвѣтѣї салѣ, карѣ шї аѣарѣ де ачѣѣа і се спѣлѣсѣ дїн ініма лѣї. Ансѣ пїсма шї рѣїнцѣ сѣдїрѣ сѣмѣнцѣа не мѣпѣзѣїрїї, шї некѣрѣматѣлѣ пѣрѣ шї шоптїрїї нѣ шї грѣшїрѣ сконѣл асѣпра пѣтїмашѣлѣї сѣфлѣт а рїїї. Прїн ачѣѣа, кѣмкѣ неѣастѣ са аѣ пѣтѣт а ѣїта де сїнѣ аша де мѣлат, єра вѣтѣматѣ сѣмѣцїа лѣї; іар' кѣ єа доар' с'ар фї слобозїт шї пѣнѣ ла прїѣтїнїї вѣрѣнїчѣ де пѣдѣансѣ, ачѣаста дѣцїпѣтѣ тоатѣ а лѣї жалѣѣїѣ, карѣ ансѣ фѣрѣ андоїалз нѣ єра нѣкѣѣтѣ дїн аморчї дїн — сѣмѣцїѣ. Аморѣа лѣї єра анфїпѣт дїн нѣѣ асѣпра алѣїї пѣрсоанѣ, асѣпра ѣнѣї тїнѣрѣ дамѣ де кѣртѣ а рѣїїнѣї. Ва сѣ нѣмѣа Joana Seymour — о фѣрѣмсѣцѣ рѣрѣ, дѣсѣвѣршїтѣ. Де алтмїнтрѣлѣа ачѣаста єра ѣна дїн ачѣлѣ фїїнцѣ, карѣ нїчї сѣнѣт рѣчї нїчї калдѣ, нїчї вѣнѣ нїчї рѣлѣ. Рѣлїїозїтѣтѣа лѣї вѣрїк ѣрѣа апѣкѣтѣрїлѣ нелѣїїѣтѣ, єа вѣрѣа, ка пѣрсоана пѣ карѣ о іѣвѣа, сѣ о лїѣз шѣшї де неѣастѣ. Іатѣ дїн карѣ прїчїнѣ єра єа аша а пѣкѣат а прїїмї кѣ сѣтѣ тот чѣ спѣнѣа врѣшмашїї анѣї дѣспрѣ дѣнса. Яша асѣпра капѣлѣїї вїѣтѣї рѣїїнѣї сѣ рїдїкѣ о фѣртѣнѣ, карѣ єї нѣї трѣкѣсѣ вѣрѣодатѣ прїнѣнд. Іѣсѣїрѣа чѣа дїн тѣїѣ сѣ анѣѣмпѣлз кѣ прїлѣжѣл ѣнѣї тѣрѣнѣр де кавалѣрїї, карѣ ал аѣдѣсѣ рїга ла 1, Маїѣ 1536 ан Грѣнїч. (Ва ѣрѣма.)

*) Ромѣнѣл ѣїчѣ ла жалѣѣїѣ, тѣмѣрѣ.

Nu se poate *)

КЪЩЕТАМ ОДИНОАРЪ
 КЪ ЗРЧИТА ДЪ РЖНАДИТ,
 ДЕ ТИНЕ А МЕА СОРИОАРЪ
 СЪ РЪМЖИЪ НЕДЕСПЪРЦИТ,
 АН НЪКАЗЪРІ, АН ДЪРЕРЕ:
 КА ШІ'Н БІНЕ ШІ'Н АВЕРЕ.

КІПЪЛА ТЪЪ ЗІЧЕАМ КЪ ПОАТЕ
 ОРІ КЖНА СЪ'МІ ДЕА АЖЪТОРІЪ,
 СЪ'МІ АНСЪФЛЕ АНТЪРЪ ТОАТЕ
 ЫН ДЪХ ВІЪ МЖНГЪІТОРІЪ;
 ФАЦА'ЦИ БАЖНАДЪ'Н КЪЪТАРЕ,
 О ЦІНЕАМ ДЕ РЕКЪВНАРЕ.

ОКІІ ТЪІ КА ДОАЗ СТЕЛЕ
 НЕГРІ, ФЪКЪЦИ ДЕ ІЪБИТ,
 ДЕА СТОАРЧЕ ЛАКЪРЪМІ ДЕ ЖЕЛЕ
 ШІ ДІН ЧЕЛ МАІ АМПЕТРІТ,
 АМІ ДЪДЕА НЪДЕЖДЕ ВІЕ,
 КЪ ВОР КЖНАВА А МЕІ СЪ ФІЕ.

РЕІСБИТ ДЕ ВАЛЪРІ ГРЕЛЕ,
 ОРІ ДЕ ВЪРЪМАШІ АПЪСАТ,
 АН БРАЦЪЛА ІЪБИТЕІ МЕЛЕ
 М'АШІ ФІ СОКОТИТ СКЪПАТ;
 ЫН КЪВЖНТ ДІН А ЄІ ГЪРЪ
 ЯР ФІ ЦЕРС ГЖИДЪЛА ДЕ ЗРЪ.

ДАР ВЪЗЪ, КЪ ТІРАНА СОАРТЕ
 Ш'АЪ ПРОПЪС А М'АПЪСА.
 ВЪЗЪ, КЪ НЪМАІ ДЪПЪ МОАРТЕ
 НЕ ВОМ ПЪТЕА 'ИПРЕЖНА;
 АХ АТЪНЧІ СКЪМПА МЕА ЗЖНЪ!
 НІМІК ПОАТЕ А СОРЦИІ МЖНЪ.

*) АН НЪМЪРЪЛА 12 ФАЦА 95 АН ЛОК ДЕ:
 МЪСТРАРЕА ЧІТЕЩЕ МЪСТРАРЕ.

АІЧІ ЛЕУЕА ШІ ВЪРЪМАШІІ
 ІЪБИРЕА НЕАЪ ТЪРЪВЪРАТ,
 НЕ РЪВЕДЖНА КА ПЪТИМАШІІ
 СЪ СЕ ІЪБЕАСКЪ КЪРАТ;
 ІАР' АКОЛО НЪ СТЪРЪБАТЕ
 ЫРЪ, ПІСМЪ, РЪЪТАТЕ.

АША ДАР' ФІІ ТЪ'Н КРЕДІНЦЪ,
 КЪ ЄЪ ТОТ ВОІЪ ФІ АЛ ТЪЪ,
 ДЕ НЪ'МІ Є ШІ КЪ ПЪТИНЦЪ,
 СЪ ТЕ СТЪРЪНГ ЛА ПЕНТЪЛА МІЪ,
 ПЪНЪЗ ВОІЪ ТРЕЧЕ ПРІН МОАРТЕ
 ДА МАІ ФЕРІЧИТЪ СОАРТЕ.

АДІО! МЪ ДЪК СЪ ФАК КАЛЕ,
 ЫНАЕ'Н ВЕЧІ СЪ ВІЕЦЪІМ,
 АН АЧЕА ФРЪМОАСЪ ВАЛЕ
 ЧЕ ПАРАДИС*) О НЪМІМ;
 ВІНО ШІ ТЪ ДЪПЪЗ МІНЕ,
 АКОЛО КРЕД КЪІ МАІ БІНЕ. А. М --НЪ.

АНЦИНЦАРЪ ДІТЪРАРЪ.

ДА Д. ІОСИФ РОМАНОВ СЕ МАІ АФЛЪ ДЕ
 ВЖНЪРЕ: МЕДИТАЦІІ РЕЛІЦИОАСЕ, ТРАДЪСЕ ДЕ
 Д. ГАБРИЛ МЪНТЕАН ПРОФЕСОР ЛА СЕМИНАРІЪ
 СФ. ЕПІСКОПІІ БЪЗЪЪ, ТІПЪРІТЕ ЛА 1859:
 ПРЕЦЪ ЛЕІ 9.

ДЕСКРІЕРЕА КЪ АМЪРЪНТЪЛА АСЪПРА АШЪ-
 ЗЪМЖНТЪЛАШІ ДЕ КЪРЪ КЪ АПЪ РЕЧЕ, ШІ АСЪ-
 ПРА МОДЪЛАШІ ДЕ ТЪМЪДЪІРЕ АЛЪІ ПРІСІНЦ
 ДЕЛА ГРЕФЕНБЕРГ, ТЪЛАМЪЧИТЪ ДІН НЕМЦЕЩЕ
 ДЕ КАРОЛ МЪНДЕ, ШЪЛ. ТІПЪРІТЪ ЛА АНЪЛА
 1840, ПРЕЦЪ ЛЕІ 8.

*) РАІЪ.